॥ लोमश उवाच ॥ तत आयव्ययौ पूर्वौ तेषां राजा न्यवेदयत्। एतज्ज्ञात्वा ह्युपादङ्गं यदत्र व्यतिरिच्यते। ८९१०
तत आयव्ययौ दृष्ट्वा समौ समममतिर्द्विजः। सर्व्वथा प्राणिनां पीडामुपादानादमन्यत।
ततः सर्व्वे समेत्याथ ते नृपास्तं महामुनिं। इदमूचुर्महाराज समवेत्य परस्परं।
अयं वै दानवो ब्रह्मन्निल्वलो वसुमान्भुवि। तमभिक्रम्य सर्व्वेऽद्य वयञ्चार्थामहे वसु।
॥ लोमश उवाच ॥ तेषां तदासीदुचितमिल्वलस्यैव भिक्षणं। ततस्ते सहिता राजन्निल्वलं समुपाद्रवन्।
इतिश्रीमहाभारते आरण्यपर्व्वणि तीर्थयात्रापर्व्वणि अगस्त्योपाख्याने अष्टनवतोऽध्यायः ॥ ९८ ॥
॥ लोमश उवाच ॥ इल्वलस्तान् विदित्वा तु महर्षिसहितान्नृपान्। उपस्थितान् सहामात्यो विषयान्ते ह्यपूजयत्। ८९१५
तेषां ततोऽसुरश्रेष्ठस्त्वातिथ्यमकरोत्तदा। सुसंस्कृतेन कौरव्य भ्रात्रा वातापिना तदा।
ततो राजर्षयः सर्व्वे विषन्ना गतचेतसः। वातापिं संस्कृतं दृष्ट्वा मेषभूतं महासुरं।
अथाऽब्रवीदगस्त्यस्तान्राजर्षीनृषिसत्तमः। विषादो वो न कर्त्तव्यो ह्यहं भोक्ष्ये महासुरं।
धुर्य्यासनमथासाद्य निषसाद महानृषिः। तं पर्य्यवेशद्दैत्येन्द्र इल्वलः प्रहसन्निव।
अगस्त्य एव कृत्स्नन्तु वातापिं बुभुजे ततः। भुक्तवत्यसुरे क्षानमकरोत्तस्य चेल्वलः। ८९२०
ततो वायुःप्रादुरभूदधस्तस्य महात्मनः। शब्देन महता तात गर्ज्जन्निव यथा घनः।
वातापे निष्क्रमस्वेति पुनः पुनरुवाच ह। तं प्रहस्याब्रवीद्राजन्नगस्त्यो मुनिसत्तमः।
कुतो निष्क्रामितुं शक्तो मया जीर्णस्तु सोऽसुरः। इल्वलस्तु विषन्नोऽभूद्दृष्ट्वा जीर्णं महासुरं।
प्राञ्जलिश्च सहामात्यैरिदं वचनमब्रवीत्। किमर्थमुपयाताःस्थ ब्रूत किं करवाणि वः।
प्रत्युवाच ततोऽगस्त्यः प्रहसन्निल्वलं तदा। ईदृशं ह्यसुरविद्मस्त्वां वयं सर्व्वे धनेश्वरं। ८९२५
एते च नातिधनिनो धनार्थश्च महान्मम। यथाशक्त्यविहिंस्यान्यान् संविभागं प्रयच्छ नः।
ततोऽभिवाद्य तमृषिमिल्वलो वाक्यमब्रवीत्। दित्सितं यदि वेत्सि त्वं ततो दास्यामि ते वसु।
॥ अगस्त्य उवाच ॥ गवां दशसहस्राणि राज्ञामेकैकशोऽसुर। तावदेव सुवर्णस्य दित्सितं ते महासुर।
मह्यं ततो वै द्विगुणं रथश्चैव हिरण्मयः। मनोजवौ वाजिनौ च दित्सितं ते महासुर।
जिज्ञास्यतां रथः सद्यो व्यक्त एष हिरन्मयः। जिज्ञास्यमानः स रथः कौन्तेयासीद्धिरण्मयः। ८९३०
ततः प्रव्यथितो दैत्यो ददावभ्यधिकं वसु। विरावश्च सुरावश्च तस्मिन्युक्तौ रथे हयौ।
ऊहतुः स्म वसूनाशु तावगस्त्याश्रमं प्रति। सर्व्वान्राज्ञः सहागस्त्यान्निमेषादिव भारत।
अगस्त्येनाभ्यनुज्ञाता जग्मूराजर्षयस्तदा। कृतवांश्च मुनिः सर्व्वं लोपामुद्राचिकीर्षितं।
॥ लोपामुद्रोवाच ॥ कृतवानसि तत्सर्व्वं भगवन्मम काङ्क्षितं। उत्पादय सकृन्मह्यमपत्यं वीर्य्यवत्तरं।
॥ अगस्त्य उवाच ॥ तुष्टोऽहमस्मि कल्याणि तव वृत्तेन शोभने। विचारणामपत्ये तु तव वक्ष्यामि तां शृणु। ८९३५
सहस्रन्तेऽस्तु पुत्राणां शतं वा दशसम्मितं। दश वा शततुल्याः स्युरेको वाऽपि सहस्रजित्।
॥ लोपामुद्रोवाच ॥ सहस्रसम्मितः पुत्र एकोऽप्यस्तु तपोधन। एको हि बहुभिः श्रेयान् विद्वान् साधुरसाधुभिः।
स तथेति प्रतिज्ञाय तया समभवन्मुनिः। समये समशीलिन्या श्रद्धावान् श्रद्धधानया।